

ԵՐԵՒԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱՄԱՎՍԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՖԱԿՈՒՆԵՏԸ ՏՈՒԵՑ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԸ

Եռեկ էր կարծես, երբ համալսարանի հնագույն շենքի մէջ 1995 թուականի Անպտեմբերին տեղի ունեցաւ բացումը նոր՝ Աստուածաբանութեան ֆակուլտետի:

Այստեղ սովորող երկսեռ ուսանողները մասնագիտանում են աստուածաբանութեան մէջ, իբրեւ գիտութիւն, որի գիտադաշտն է կրօնը ընդհանրապէս եւ աստուածաբանութեան զանազան բաժինները՝ մասնաւորաբար: Նպատակն է պատրաստել կրօնի եւ աստուածաբանութեան ուսուցիչներ եւ դասախօսներ:

Պետական համալսարանում Աստուածաբանութեան ֆակուլտետի բացման պահը պարզեց յուզիչ երեւոյթը Հայ պետութեան եւ ազգային եկեղեցու գործակցութեան, մասնաւորաբար նոր սերունդի դաստիարակութեան եւ կրթութեան ասպարեզում: Հին շենքի մուտքի առջեւ կողք-կողքի կանգնած էին համալսարանի ռեկտոր ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսեանը եւ նորընտիր Ամենայն Հայոց Հայրապետ Գարեգին Ա-Ս՝ շրջապատուած մէկ կողմից բարձրաստիճան եկեղեցականներով եւ միւս կողմից՝ պետական աւագանիով՝ փոխնախագահ Գագիկ Յարութիւնեանը, Գերագոյն Խորհուրդի նախագահ Բաբկեն Արարքեցեանը, Գիտութեան եւ Կրթութեան նախարար Վարդգես Գնունին, Մատենադարանի տնօրէն ակադեմիկոս Ալեն Արեւշատեանը, ֆակուլտետների ղեկավարներ եւ այլ բարձրաստիճան հիւրեր:

Նորահաստատ ֆակուլտետն իր հիմնադրման օրուանից ունեցաւ երկու ամպիոններ՝ մէկը կրօնի եւ պատմութեան եւ միւսը՝ աստուածաբանութեան: Առաջին երկու տարիների ուսումնական ծրագրի հիմնական առարկաներն են լեզուները, որոնք ընդգրկում են երկու հիմն գրաբար ու յունարէն և ժամանակակից լեզուներ՝ անգլերէն, գերմաներէն կամ ֆրանսերէն, մաթեմատիկա եւ ռուսերէն: Նույն երկու տարիների ընթացքում դասաւանդուում են մաթեմատիկայի պատմութիւն, ընդհանուր եկեղեցու պատմութիւն, Ա. Գրոց Հին եւ Նոր Կտակարանների ներածութիւն եւ փիլիսոփայութիւն: Ուսումնական երրորդ եւ չորրորդ տարիներին ուսուցում են անելի մասնագիտական առարկաներ, ինչպէս Ա. Գրոց մեկնութիւն, վարդապետական աստուածաբանութիւն, հայրաբանութիւն, ծիսագիտութիւն, հայ աստուածաբանական մատենագրութիւն, տոմարագիտութիւն, Հայ եկեղեցու պատմութիւն, մշակոյթի պատմութիւն եւ վարքաբանութիւն:

Առաջին տարին ընդունուած քսանհինգ ուսանողներին, ամէն տարի գումարուեցին յիսունից անելի նոր ուսանողներ, չնայած դիմողների թիւը շատ անելին էր:

ԳԱՆՏՐՈՒՄԻ ԸՆԹԱՑՈՒՄ

1998-1999 ուսումնական տարում ուսանողների թիւն արդէն 180 էր: Գալիք ուսումնական տարուայ դիմորդների թիւն անցել է հարիւրը: Սոյն երեւոյթը հաւաստիքն է ֆակուլտետի յաջողութեան եւ ապագայ զարգացումի:

Յաջողութեան զեղեցկագոյն արտայայտութիւնը համդիսացաւ աւարտական աշխատանքների պաշտպանութիւնը եւ վերջին քննութիւնները, որոնք անցկացրեց պետական յանձնախումբը: Պետական քննական յանձնաժողովը նախագահեց Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիայի ակադեմիկոս-քարտուղար Վլադիմիր Բարխուդարեանը: Բակալաւրատի առաջին շրջանաւարտները քսանհինգն էին, նոյն այն քսանհինգը, որոնք եղան ֆակուլտետի անդրանիկ սաները: Նրանցից յոթը արժանացան «զերազանց» վկայականների, իսկ միւսները իրենց քննութիւններն անցկացրին եւ աւարտաճանրը պաշտպանեցին մեծ յաջողութեամբ եւ ստացան «լաւ» գնահատական:

Ֆակուլտետն իր յաջողութեան համար պարտական է դասախօսական անձնակազմի պարտաճանաչ եւ տքնաջան աշխատանքին: Նրանցից իւրաքանչիւրն իր աշխատանքը կատարում է խղճմտօրէն եւ, համաձայն դեկանի կարգադրութեան, դասախօսութիւնները պատրաստում է գրաւոր: որպէսզի դրանք հավաքուեն համակարգչի մէջ եւ տրամադրուեն ուսանողին:

Ֆակուլտետի հարուստ գրադարանի հիմնական ֆոնդը հանդիսացաւ երուսաղէմից Շահէ Արբազանի բերած անձնական գրադարանը: Անհրաժեշտ է յիշել այստեղ, որ երեւանի պետական համալսարանի կենտրոնական գիտական մեծ գրադարանն իր հոյակապ շէնքում եւ մոտաւորապէս երկու միլիոնի հասնող իր ֆոնդերում չունէր կրօնական գրականութիւն, որ տրամադրուէր Աստուածաբանութեան ֆակուլտետի ուսանողներին: Բոլորովին նոր գրադարան ստեղծելու կարիքը ստիպեց դեկանին, որ նա դիմի Եվրոպայի տարբեր համալսարանների եւ Եկեղեցական նուիրապետութիւնների, որպէսզի նորահաստատ գրադարանը ճոխանայ նորագոյն աստուածաբանական հրատարակութիւններով: Առաջին նուէրը ստացուեց Անգլիկան Եկեղեցու պետ Քենթրբերիի Արքեպիսկոպոսից, որին հետեւեցին զերմաներէն գրականութիւն պարունակող ծրարները՝ ուղարկուած Գերմանիայի համալսարաններից: Աստուածաբանական նոյնպիսի ճոխ գրականութիւն ստացուեց նաեւ Ֆրանսիայից՝ «Ֆրանսայ-Հայաստան Բողոքական Համերաշխութիւն» կոչուող կազմակերպութիւնից՝ շնորհիւ նրա տնօրէն Վերապատուելի Սամուէլ Սահակեանի բարեացակամ կարգադրութեան: Նմանօրինակ ամերիկեան հրատարակութիւններ՝ հաւաքածոներ, բառարաններ եւ աստուածաբանական գրականութիւն ստացուեց Վերապատուելի Սիարոն Կայայեանի հոգածութեամբ: Գրադարանն արդեն իսկ ճոխացած է վեց հազարից աւելի գրքերով, որոնք դասակարգուած են չորս գլխաւոր ենթախմբերի. Ա. Գիրք, աստուածաբանութիւն, Եկեղեցու պատմութիւն եւ հայագիտութիւն: Հարուստ է նաեւ հանրագիտարանների եւ բառարանների քաժինը:

Ղեռնու երկու տարիներ առաջ հիմնադրուեց նաեւ ֆակուլտետի առաջին մատենաշարը, որի առաջին գործը եղաւ Վարդան Այգեկցու «Արմատ Հաւատոյ» բնագրի գիտական հրատարակութիւնը: Պատրաստ են հրատարա-

կութեան նաեւ Ռաֆիկ Վարդանեանի «Հայ Տոնացոյցը» եւ Ռուբէն Ղազարեանի «Գրաբար լեզուի Բառարան» մասնագիտական աշխատութիւնները:

Ուսումնական տարուայ երկու կիսամեակների ընթացքում, ամէն լսարան ամնուազն երկու անգամ առաջնորդուեց պատմական վայրեր, ուր մէկ անգամ եւս սովորեց խաչակնքել, աղօթել եւ զգալ ս. վայրերի խորհուրդը:

Եւ ահա չորս տարիների կրթական տքնաջան աշխատանքը տուեց իր պտուղները:

Յուլիսի 17-ին քսանհինգ հաւատացեալ եւ մտաւոր պատրաստութեամբ հարստացած ուսանողներ՝ աղջիկները ճերմակ հագուստով եւ տղաները սեւ ու սպիտակ հագուստով, մերկայացան նախագահութեան սեղանին, ուր նստած էին Կաթողիկոսական Տեղապահ Ամենապատիւ Տ. Ներսէս արքեպիսկոպոս Պողոսապալեանը, Երեւանի պետական համալսարանի ռեկտոր ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսեանը, ԵՊՀ երեք պրոֆեսորները, Աստուածաբանութեան ֆակուլտետի դեկան դրկտ., պրոֆ. Շահէ արքեպս. Աճէմեանը, Արագածոտնի թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Նաւասարդ արքեպս. Կոնյեանը, Արարատեան թեմի Առաջնորդական փոխամորդ Գերշ. Տ. Գարեգին արքեպս. Ներսէսեանը, Գերշ. Տ. Մեսրոպ արքեպս. Աշճեանը, Գերշ. Տ. Տաթև արքեպս. Սարգիսեանը, Հարաւային Ռուսաստանի թեմակալ առաջնորդ Գերշ. Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսեանը եւ բազմաթիւ բարձրաստիճան եկեղեցականներ, տօնական ու միաժամանակ անչափ յուզումնալից մթնոլորտում, շրջանաւարտներին յանձնուեցին ֆակուլտետի առաջին վկայականները:

Փակման իր խօսքում Շահէ արքեպիսկոպոսը շնորհաւորեց իր ուսանողներին եւ ասաց.

«Համայնավարութեան փլուզումէն ետք, ամբողջ մարդկութիւնը սկսաւ ապրիլ բարոյական մեծ տագնապ մը: Ազատ աշխարհը կարծես շուարած ըլլար, թէ ինչ նպատակի պիտի ծառայեցնէ իր ազատութիւնը: Երիտասարդութիւնը, մասնաւորաբար մեր երիտասարդութիւնը, տարուած է կապկելու ուրիշ աշխարհներու անիմաստ եւ աննկարագիր հեշտասիրութիւնները, անհատական շահերու գիտովութիւնը, անսանձ բարոյական կեանքը, մէկ բառով՝ ապագայնացումի ճանապարհը:

Մեր պարտականութիւնը նկատեցինք շարունակ հնչեցնել ահագանգը մեր պատերէն մերս եւ դաստիարակել մեր երիտասարդութիւնը բարոյական սկզբունքներով, որ մերը եղած են դարերով, այսինքն քրիստոնէական բարոյագիտութեամբ:

Ինչպէս առաջին օրերուն բերինք ձեզ Օշականի Աուրբին մօտ երդում ընելու, թէ պիտի մնաք լաւ հայեր, հաւատարիմ մեր լեզուին, մեր մշակոյթին եւ մեր հայրերու հաւատքին, այսօր ուզեցինք բերել ձեզ դարձեալ Օշական, որպէսզի, ստանալէ ետք ձեր վկայականները, իջնէք դէպի Ս. Մեսրոպ Մշակոցի գերեզման եւ կատարէք ոչ թէ հաւաքական, այլ անձնական ձեր ուխտը՝ ծառայելու մեր ժողովուրդին՝ հայ ժողովուրդին»: